

Modernioji klasika

Parengė > Aušra Narkeliūnienė
Nuotraukos > Tomo Geco archyvo ir gamintojų

Nepaisant skirtingų nuomonių ir požiūrio į naujai kuriamą klasikinį interjerą, šis stilius jau daugelį metų tvirtai karaliauja mūsų namuose, butuose, sodybose. Apie tai, kad šiuolaikinis klasikos bruožų turintis interjeras netaptų tik laikinu imitavimu, o turėtų išliekamąją vertę ir džiugintų šeiminius, pasakoja architektas ir interjero dizaineris Tomas Gecas.

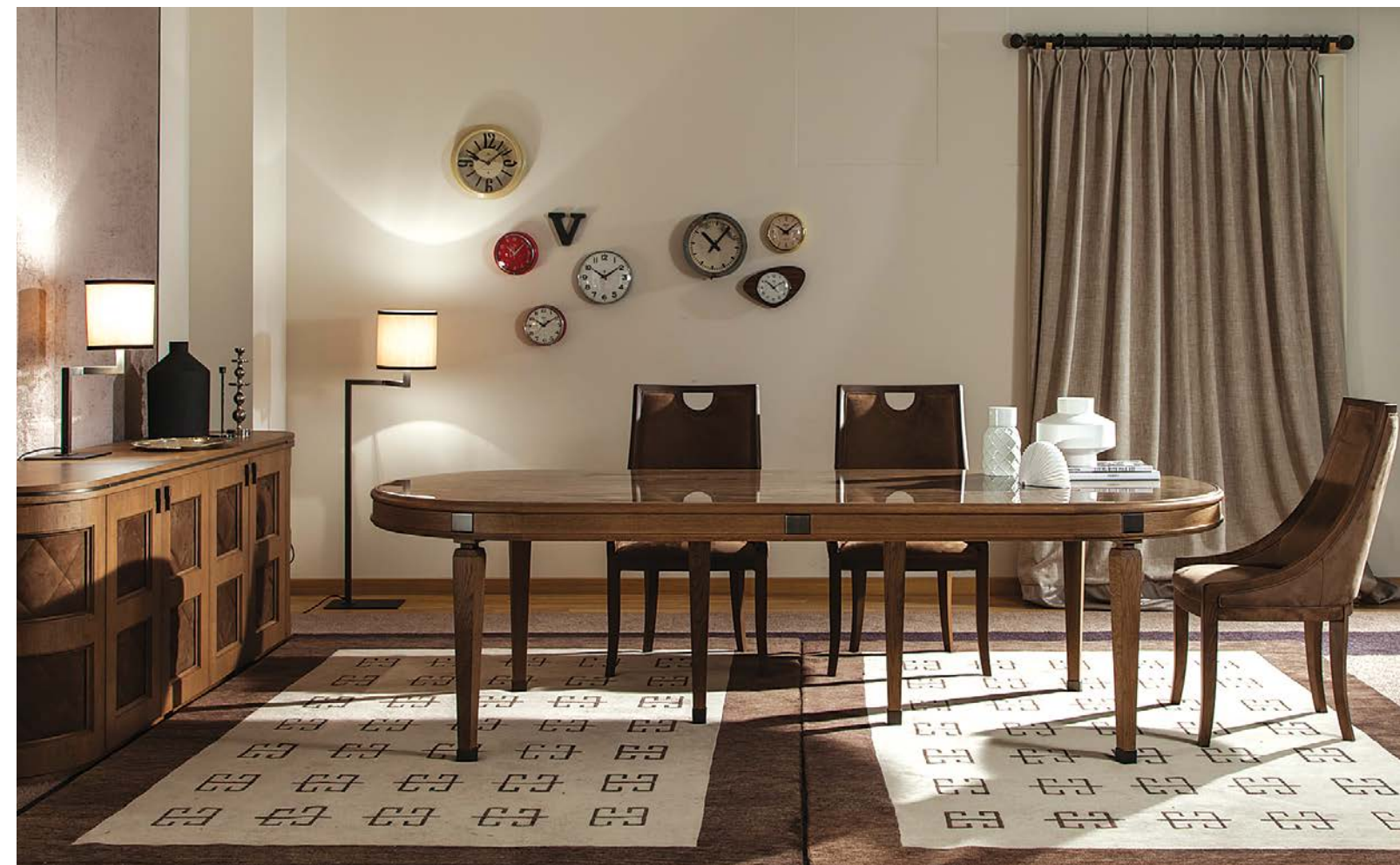
Ar šiuolaikinė klasika ir eklektika – sinonimai? O gal įmanoma sukurti labiau išgrynintą stilių – baroką, ampyrą arba art deco?

– Šiuolaikinė klasika ir eklektika turi tiek panašumų, tiek skirtumų. Viskas priklauso nuo to, kaip – plačiai ar siaurai – vertiname abu reiškinius. Eklektika, sakyčiau, daug laisvesnis, platesnis, žaismingesnis interjero kūrimo stilius, o klasika turi tam tikras taisykles (nors mes patys tas taisykles ir susikuriame). Taigi modernioji klasika gali būti ir eklektika, nelygu, kas svarbiau būsto šeiminiui, ką jis nori akcentuoti – bendrą dvasią ar pavienius daiktus.

Manychiau, tikroji klasika savaime turi išliekamąją vertę. Stilius, kurį vadiname moderniaja klasika, palyginti naujas ir populiarėjantis, galima sakyti, jis šiuo metu vėl yra „ant bangos“, ypač *art deco* stiliaus elementai. Tai – reiškinys, atsiradęs moderniuose namuose, stikliniuose dangoraižiuose, kai norima derinti šiuolaikinę statybą ir klasikinį stilių. Aišku, pats modernaus namo ir klasikinio interjero derinys kvepia kiču. Jeigu pavyksta klasiką sujungti su modernia estetika, gali būti gaunamas labai įdomus ir intriguojantis rezultatas.

Norint kurti klasikinius interjerus, reikia būti gerai susipažinusi su istoriniais architektūros stiliais, epochomis, pradedant nuo Egipto ir antikos laikų. Taip pat pasigilinti į Italijos, Prancūzijos, Anglijos, Amerikos klasikos charakterius ir skirtumus. Moderniojoje klasikoje yra daugiau erdvės ir vietos kūrybiškai pasireikšti, nors šis stilius turi tam tikras taisykles.

Visa, kas nors kiek primena praeities amžius arba yra sendinta, apibūdinama kaip nemarioji klasika. O kaip yra iš tikrųjų? Ar klasikinis interjeras šių dienų būste vertinamas kaip kičas, ar toleruojamas tik kaip kolekcininkų renkamų autentiškų baldų sandauga bei sendaikčių mėgėjų sentimentai?

Klasika vadiname visus stilius, kurie užgimė antikos laikais ir gyvavo iki XX amžiaus antrosios pusės. Kuriant moderniąją klasiką, gali būti naudojamos šių stilių detalėmis, elementais, taisyklėmis, tik reikia žinoti, kur ir ką pasirinkti, kaip ir su kuo derinti. Vieni moderniąją klasiką supranta tik kaip baldų ar dekorų parinkimą interjere, o tai labiau panašu į namų scenografiją, dekoravimą nei į visavertį kūrimą. Išgryninti vieną ar kitą stilių įmanoma, jeigu to nori užsakovas ir jis gali tai sau leisti. Labai turtingų XIX amžiaus Amerikos aristokratų vilose, pilyse būta ir neogotikos, ir neorenesanso, ir neobaroko, keletą pavyzdžių turime ir Vilniuje. Šiandien tokių išgrynintų klasikinių stilių interjerų, manau, nebėra.

Klasika dar vadinamas šiuo metu labai populiarius Provanso, arba prancūziškasis kantri, stilius. Ar jį galima pavadinti klasikiniu stiliumi?

– Taip, tai – kaimo klasika. Visose šalyse buvo tuometė kaimo aristokratija, yra išlikę kelių šimtų metų senumo ūkių su autentiškais interjerais, baldais, daiktais, tad visa tai drąsiai galime vadinti kaimiška klasika. Tik Prancūzijoje ji gavo Provanso pavadinimą, o Italijoje tai vadinama *rustico*, verčiant pažodžiui – kaimiškas. Tai labiau tinka užmiesčio viloms ir viešbučiams, kaimo turizmo sodybose. Tai – romantiškas, labai šiltas ir visiems priimtinas natūralus stilius.

Skandinaviška, itališka, prancūziška klasika. Ar egzistuoja tokios sąvokos ir kuo jos skiriasi?

– Pirmiausia gal reikėtų šnekėti apie visiems prieinamą klasiką. Nes tikroji klasika gyvuoja Italijos, Prancūzijos, Anglijos ir kitų šalių turtingose vilose, dvaruose, rūmuose, pilyse. Klasika – tai įvaizdžio, turtingo įvaizdžio, kūrimas, tik labai nedaugelis gali sau leisti pasidovanoti tikrai autentišką klasiką, nes tai labai brangu. Mes nagrinėjame tą, kurią įgalime sukurti savo namuose, interjeruose, panaudoję skirtingų šalių klasikos elementus. Skandinavų klasika labiau pasireiškia balduose, spalvomis, medžiagiškumu. Italų klasikos stilistika turbūt labiausiai paplitusi ir mėgstama Lietuvoje. Italų klasika savo stilistika, spalvomis, medžiagomis labai priimtina lietuvių mentalitetui. Tai – natūralios spalvos, praktiškos medžiagos, saikingas dekoras ir baldų pasirinkimas, galybė klasikinių elementų, kuriuos galima pritaikyti moderniam interjere. Todėl ji vyrauja visame pasaulyje. Italų klasikos stiliumi galima kurti tiek kaimiškus gyvenamuosius namus, tiek prabangius dvarelius ar apartamentus. Tačiau Italijoje yra terminas „povero barocco“ – vargšų barokas arba prastas barokas, o tai jau iš esmės kičas. Autentika kainuoja daug, kičas – pigus reikalas.

Prancūzų klasika labiau rafinuota ir šviesi, labiau dekoruota, lengva, jauki ir moteriška. Joje daugiau ornamentikos, detalių. Lietuviai kuklesni, nerizikuoja susikurti rožinio kreminio „torto“. Tačiau kodėl gi nepasinaudojus kai kuriais jos elementais?

Kuriais interjero elementais arba detalėmis galima apibūdinti klasiką? Tapetai, baldai, parketas?

– Visais išvardytais, plius šviestuvai. Bet tai – tik medžiagos, naudojamos kuriant interjerą. Svarbiausia – gerai sukombinuoti patį interjero karkasą, tai yra statybinę dalį, o tai sudaro pagrindą dekoravimui: baldų apstatymui, daiktų parinkimui ir t. t.

Kur ta riba, kad nepradėtum kurti kičo?

– Ribą turi matyti pats architektas. Reikia kuo išsamiau ir giliau išstudijuoti klasikinius stilius, jų bruožus, esminius elementus. Turint atitinkamą patirtį, tikimybė sukurti kičą yra mažesnė. Norint jo išvengti, reikia atidžiai derinti medžiagas, dekorų elementus, apšvietimą, baldus ir visa kita, kas, atrodo, nėra itin svarbu, tačiau gali pakeisti, pagerinti arba sugadinti aplinką. Žymus dizaineris Philippe’as Starckas, kuris man labai patinka, taip pat vaikšto ties kičo riba, tačiau jo meistriškas intuityvumas, skonis kol kas jam nepakišo kojos – dizainerio sukurti objektai ir interjerai yra fantastiški!

O kaip autentika? Ar standartinėje daugiabučio erdvėje galima kurti klasikinį interjerą?

– Galima, bet tai labai arti kičo. Galbūt dėl to ir atsirado terminas „modernioji klasika“, kad daugiabutyje būtų galima bent kiek pasimėgauti klasikos dvasia, saikingai derinant sena ir nauja. Tam reikia „tik“ profesionalaus architekto, dirbančio moderniosios klasikos stiliumi.

Kokiais šaltiniais remiesi, pats kurdamas klasikinį interjerą?

– Visais įmanomais – italų, prancūzų, anglų, amerikiečių klasikiniuose interjeruose, menu. Randu tinkamų detalių net žiūrėdamas filmus ir skaitydamas knygas, apsilankydamas sėdaikčių turguje. Didžiausi šiuolaikinės klasikos profesionalai, mano manymu, yra amerikiečių, anglų architektai, tokie meistrai kaip Nicholas Haslamas. Manau, mums sunku juos pavyti, jie tai daro jau daug metų. Klasika tose šalyse egzistavo nepertaukiamai. Jie interjeruose viską suderina skoningai ir prabangiai, improvizuoja įvairiais stiliais, baldais, šviestuvais, medžiagomis, spalvomis. Jų interjerus galima palyginti su muzikos garsų simfonija – viskas suderinta ir skamba kaip viena visuma.

Kuriant klasikos stilių reikia daugiau išmanymo ar įkvėpimo?

– Labiau išmanymo, nes klasika – tai tam tikros taisyklės. Kuo daugiau žinosi, tuo vertingiau ir profesionaliau improvizuosi. O įkvėpimas bet kokiame kūrybiniame procese taip pat būtinas.

Ką Tau reiškia *art deco* stilius?

– *Art deco* arčiausiai moderniosios klasikos, tačiau tai – nebe klasika, nors chronologiškai kaip ir praeitis. Kitados jis buvo laikomas labai drąsiu. Po *art deco* atėjo radikalus modernizmas ir klasikiniai elementai beveik išnyko. Man patinka *art deco* stilius – tai kažkas naujo, ryškaus, spalvingo, tačiau tuo pat metu dar gali pajauti rankų darbo šilumą, istorinį stilių tęstinumą.

Jeigu į Tave kreiptųsi žmogus, autentiškoje senamiesčio erdvėje prašydamas sukurti klasikinį interjerą, ar tai darytum pats, be niekieno pagalbos, ar pasitelktum profesionalų restauratorių?

– Be jokių abejonių, kviesčiausi ir restauratorių, ir kitus auksarankius, nes pirmiausia saugočiau autentišką, bandyčiau ją kuo labiau atskleisti naujame interjere. Tai – mūsų istorija, kurios išliko labai mažai, todėl ją reikia saugoti, restauruoti, grožėtis ir didžiutis. ■

